

JAK PORADZIĆ SOBIE ZE STRESEM W SYTUACJI KRYZYSOWEJ?

JAK PORADZIĆ SOBIE ZE STRESEM W SYTUACJI KRYZYSOWEJ?

Każdy z nas może znaleźć się w trudnej sytuacji.

Epidemia, powódź, wypadek komunikacyjny, utrata pracy czy śmierć bliskiej osoby – to trudne momenty w życiu. W takiej kryzysowej sytuacji możemy doświadczyć silnego stresu.

Stres jest naturalnym elementem naszego życia i często pomaga w wykonywaniu trudnych zadań. Jednak gdy jest długotrwały lub wiąże się z nagłą zmianą w naszym życiu, może wywoływać wiele nieprzyjemnych reakcji.

**W TEJ ULOTCE ZNAJDZIESZ
INFORMACJE NA TEMAT
OBJAWÓW STRESU, A TAKŻE
WSKAZÓWKI JAK SOBIE Z NIMI
PORADZIĆ.**

OBJAWY STRESU

Pamiętaj! Objawy, których doświadczasz są naturalną reakcją organizmu! W ten sposób Twoje ciało i umysł radzą sobie ze stresem, którego doświadczasz!

EMOCJONALNE:

lęk, smutek, poczucie winy, złość, apatia, drażliwość

FIZYCZNE:

problemy ze snem, ból głowy, napięcie mięśni, zawroty głowy, problemy żołądkowe, przyspieszone bicie serca, nadmierna potliwość, drżenie rąk/nóg

POZNAWCZE:

trudności z koncentracją, podejmowaniem decyzji, rozkojarzenie, natrętne myśli, problemy z pamięcią i nauką

JAK PORADZIĆ SOBIE
ZE STRESEM
W SYTUACJI
KRYZYSOWEJ?

CO MOŻE **POMÓC?**

Pamiętaj o zdrowych
i regularnych posiłkach.

Zadbaj o swój sen.

Bądź w kontakcie z bliskimi.

Unikaj używek.

Postaraj się utrzymać
swój stały rytm dnia.

Pamiętaj o aktywności
fizycznej.

Podaruj sobie chwilę
tylko dla Ciebie.

ZADBAJ O SWÓJ SEN!

Sen zapewnia naszemu organizmowi odpoczynek i regenerację. Dlatego jest szczególnie ważny w sytuacji kryzysowej! Gdy jesteśmy wyspani i wypoczęci łatwiej rozwiązujemy problemy, podejmujemy decyzje i radzimy sobie z codziennymi trudnościami.

OTO KILKA SPOSOBÓW JAK ZADBAĆ O DOBRY SEN:

Unikaj oglądania telewizji oraz korzystania z komputera i telefonu min. godzinę przed snem.

Nie jedz obfitych i ciężkostrawnych posiłków przed snem.

Przewietrz pokój.

Staraj się nie spędzać czasu w łóżku w ciągu dnia.

Przed snem podaruj sobie trochę czasu dla siebie: zastanów się lub wypisz co Ci się dziś udało, co miłego Cię dziś spotkało.

SPOSOBY RADZENIA SOBIE ZE STRESEM

W sytuacji kryzysowej możemy doświadczać stanów lękowych i ataków paniki. To normalne, że w takim wypadku nie wiesz, co zrobić. Prawdopodobnie masz już wypracowany sposób na poradzenie sobie ze stresem. Spróbuj sobie przypomnieć jak reagowałeś wcześniej.

ODPOWIEDZ SOBIE NA PYTANIA:

Czy wolisz się komuś wygadać, czy przemyśleć problem w samotności?

Czy w trudnej sytuacji potrzebujesz towarzystwa, czy raczej chwili dla siebie?

Chcesz szybko podjąć działania czy wolisz zastanowić się i zaplanować je krok po kroku?

Lubisz skupić się na emocjach, które towarzyszą trudnym sytuacjom, czy od razu podjąć działanie?

Jakie aktywności/działania pomogły Ci ostatnim razem, gdy doświadczałeś/aś stresu?

NIEKTÓRZY LUBIĄ ANGAŻOWAĆ SIĘ W DZIAŁANIA, INNI REAGUJĄ W EMOCJONALNY SPOSÓB. SĄ OSOBY, KTÓRE UNIKAJĄ ZMIERZENIA SIĘ Z PROBLEMEM. TO NORMALNE, ŻE TWOI BLISCY MOGĄ MIEĆ INNĄ STRATEGIĘ RADZENIA SOBIE Z PROBLEMEM. MOŻECIE WSPIERAĆ SIĘ WZAJEMNIE, ALE STOSOWAĆ RÓŻNE SPOSOBY RADZENIA SOBIE ZE STRESEM.

JAK PORADZIĆ SOBIE
ZE STRESEM
W SYTUACJI
KRYZYSOWEJ?

JAK RADZIĆ SOBIE Z ATAKIEM PANIKI?

Jeśli czujesz, że nagle zaczyna ci brakować tchu, robi ci się gorąco, serce bije ci bardzo szybko, pojawia się w tobie potrzeba płaczu lub krzyku oraz czujesz bardzo silny lęk, prawdopodobnie przechodzisz atak paniki. **Pamiętaj, że atak paniki minie!** Jeśli jest ktoś obok Ciebie poinformuj go o tym co się dzieje, poproś aby był przy tobie.

ABY SOBIE POMÓC WYKONAJ TE ĆWICZENIA:

Nazwij to co się dzieje z twoim ciałem – opisz objawy i emocje, które czujesz w tej chwili, np. trzęsą mi się dłonie, chce mi się płakać.

Oddychaj powoli. Wdychaj powietrze nosem i wydychaj ustami. Kontroluj swój oddech.

Skup się na tutaj i teraz.
Obserwuj uważnie swoje otoczenie.

Znajdź 5 przedmiotów, które widzisz, 4 rzeczy, które możesz dotknąć, 3 rzeczy, które możesz usłyszeć, 2 rzeczy, które możesz poczuć, 1 rzecz, którą możesz posmakować.

Odejmuj w pamięci liczby od 100, w dół co 3 (100, 97, 94...).

JAK MOŻESZ POMÓC INNYM?

Podczas kryzysu psychicznego najważniejsza jest obecność osób, które mogą ci pomóc. Ty też możesz komuś pomóc.

Jeśli zauważysz u kogoś następujące objawy, wezwij pomoc lub pilnie zapewnij konsultację z lekarzem:

Zgłasza myśli samobójcze.

Żegna się, porządkuje swoje rzeczy i rozdysponowuje cenne przedmioty.

Sugeruje, że nie warto żyć oraz że śmierć jest najlepszym rozwiązaniem jego sytuacji.

Ostatnio wyraźnie zmieniło się jego/jej zachowanie.

Nadużywa leków, alkoholu lub narkotyków.

Cierpi z powodu poważnej straty lub trudnych wydarzeń, których był świadkiem lub uczestnikiem.

Jeśli uważasz, że osoba nie wymaga konsultacji z lekarzem, a widzisz, że przechodzi kryzys, możesz jej pomóc w następujący sposób:

Poinformuj, że jesteś obok. Bądź przy niej.

Nie sugeruj rozwiązań, ale aktywnie uczestnicz w ich poszukiwaniu.

Daj jej czas, nie pośpieszaj. Pozwól jej na własne tempo przeżywania emocji.

Pozwól jej na wyrażanie swoich emocji. Zachęcaj do ich nazywania i sam je nazywaj (np. Rozumiem, że teraz możesz czuć złość.).

Nie bój się zadawać pytań. Upewnij się, że dobrze rozumiesz.

Nie wyręczaj we wszystkim - pozwól działać.

**Biuro Zarządu Głównego Polskiego Czerwonego Krzyża
ul. Mokotowska 14, 00-561 Warszawa**